

B.A Semester - 4 (NEP-2020) Examination

March/April-2026

SAN: Budhhcharitam Sarg-3 (Major-8)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નિમ્નમાંથી કોઈ પણ બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરો (૧૦)
- ૧) તત: કદાચિન્મૃદુશાદ્વલોત્પન્નસ્કોકિલોત્પન્નપાદપાનિ ।
શુશ્રાવ પદ્માકરમણ્ડિતાનિ શીતે નિબદ્ધાનિ સ કાનનાનિ ॥ બુદ્ધચરિતમ્ સર્ગ-૩-૧
 - ૨) તતો નૃપસ્તસ્ય નિશમ્ય ભાવં પુત્રાભિધાનસ્ય મનોરથસ્ય ।
સ્નેહસ્ય લક્ષ્મ્યા વયસશ્ચ યોગ્યામાજ્ઞાપયામાસ વિહારયાત્રામ્ ॥ બુદ્ધચરિતમ્ સર્ગ-૩-૨
 - ૩) એવં જરા હન્તિ ચ નિર્વિશેષં સ્મૃતિં ચ રૂપં ચ પરાક્રમં ચ ।
ન ચૈવ સંવેગમુપૈતિ લોકઃ પ્રત્યક્ષતોઽપીદશમીક્ષમાણઃ ॥ બુદ્ધચરિતમ્ સર્ગ-૩-૩
 - ૪) તત: પ્રણેતા વદતિ સ તસ્મૈ સર્વપ્રજાનામિદમન્તકર્મ ।
હીનસ્ય મધ્યસ્ય મહાત્મનો વા સર્વસ્ય લોકે નિયતો વિનાશઃ ॥ બુદ્ધચરિતમ્ સર્ગ-૩-૫૯
- અથવા
- પ્રશ્ન-૧ નિમ્નમાંથી કોઈ પણ બેની પૂર્વા-પર સંદર્ભ સાથે સમજૂતી આપો.
- ૧) શ્રુત્વા જરાં સંવિવિજે મહાત્મા મહાશનેર્ઘોષમિવાન્તિકે ગૌઃ ।
 - ૨) વિસ્તીર્ણમજ્ઞાનમહો નરાણાં હસન્તિ યે રોગભયૈરમુક્તાઃ ।
 - ૩) એવં જરાં રૂપવિનાશયિત્રીં જાનાતિ ચૈવેચ્છતિ ચૈવ લોકઃ ॥
 - ૪) મનાંસિ શઙ્કે કઠિનાનિ નૃણાં સ્વસ્થાસ્તથા હ્રાધ્વનિ વર્તમાનાઃ ॥
- પ્રશ્ન-૨ અશ્વાઘોષનાં જીવન, સમય તથા કવન વિષે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૦)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ બુદ્ધચરિતનાં આધારે અશ્વાઘોષ કાલીન સમાજ વિષે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩ની કથા-વસ્તુ જણાવી રસ-લક્ષી ચર્ચા કરો. (૧૦)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩નું નામ "સંવેગોત્પત્તિ"ની ચર્ચા સાથે વિષે યુક્તિ-યુક્ત ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ બુદ્ધચરિત સર્ગ-૩નાં આધારે સિદ્ધાર્થની વિહાર યાત્રાનું વિસ્તૃત વર્ણન કરો. (૧૦)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ સિદ્ધાર્થને સંવેગ(વૈરાગ્ય) જગાડનાર મુખ્ય ત્રણ કારણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૫ કોઈ બે પર ટૂંક નોંધ લખો. (૧૦)
- ૧) મહાકાવ્યનાં લક્ષણો
 - ૨) બુદ્ધચરિતની આધાર સામગ્રી
 - ૩) સિદ્ધાર્થનો સંવેગ (વૈરાગ્ય)
 - ૪) અશ્વાઘોષની શૈલી
